

UNIVERZITA KARLOVA

FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD

Institut mezinárodních studií

**Porovnávání zločineckých organizací Cosa Nostra a
`Ndrangheta**

Bakalářská práce

Autor práce: Jan Denemark

Studijní program: Mezinárodní teritoriální studia

Vedoucí práce: PhDr. Martin Mejstřík

Rok obhajoby: 2019

Prohlášení

1. Prohlašuji, že jsem předkládanou práci zpracoval samostatně a použil jen uvedené prameny a literaturu.
2. Prohlašuji, že práce nebyla využita k získání jiného titulu.
3. Souhlasím s tím, aby práce byla zpřístupněna pro studijní a výzkumné účely.

V Praze dne 4.5.2019

Jan Denemark

Bibliografický záznam

DENEMARK, Jan. *Porovnání kriminálních organizací Cosa Nostra a 'ndrangheta*. Praha, 2019. ? s. Bakalářská práce (Bc.) Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Institut mezinárodních studií. Vedoucí bakalářské práce PhDr. Martin Mejstřík.

Rozsah práce: 60521 znaků

Abstrakt

Tématem mojí bakalářské práce je porovnání organizované trestné činnosti, především studium struktur zločinných organizací Cosa Nostra a 'ndrangheta. Protože tyto struktury mají výrazné odlišnosti ve stylu budování svých hierarchií a celkově fungují rozdílně, rád bych se zaměřil a zodpověděl ve své práci zásadní otázku. Jakým způsobem ovlivnily odlišnosti těchto struktur fakt, že 'ndrangheta vystřídala Cosa Nostru a je nyní nejvýznamnější mafií v Itálii. Právě proto, že Cosa Nostra a 'ndrangheta jsou tak odlišné ve svých strukturách, jejich detailní porovnání se nabízí ve všech složkách. Vedle popisu společenského podhoubí a vývojově historického pohledu, bez kterého se nelze obejít, a vedle souborného průzkumu vývojového kontextu a hrubého popisu, jak tyto dvě organizace v praxi fungují, bych se v druhé části práce více zaměřil na fakt, jak tyto odlišné struktury ovlivňovaly zásadní rozhodnutí. Soustředit se budu na období posledních zhruba čtyřiceti let. Pro toto období jsem se rozhodl především proto, že je na něm nejlépe vidět rozdíl v úspěšnosti na poli organizovaného zločinu. Zatímco Cosa Nostra jako taková je jen stínem své historické velikosti, 'ndrangheta v tomto období přebrala otěže a je to ona, kdo je nyní číslem jedna na poli páchání kriminální činnosti.

Abstract

The theme of my bachelor thesis is a comparison of the organized crime, especially the study of the structures of criminal organizations such as Cosa Nostra and 'ndrangheta. Because these structures have a significant difference in their style of building their own hierarchies and they are working quite differently in general, I would like to focus on and answer the crucial question in my thesis, to what extent these differences affect the fact that 'ndrangheta is now the most important mafia in Italy instead of Cosa Nostra. The fact that Cosa Nostra and 'ndrangheta are so different in their own structures, their detail comparison is offered in every part of their organization. Besides the description of the social base and the historical evolution which we cannot skip and besides the comprehensive exploration of the development context I would like to focus in my second part of the thesis on the fact how the differences between them influence the major decisions. I will describe especially the difference between the last approximately forty years because on this era we can easily see the difference between the success of these two organizations. While Cosa Nostra is nowadays a shadow of her historical fame 'ndrangheta

in this period took over and now this organization is the number one when it comes to the organized crime.

Klíčová slova

Organizovaný zločin, mafie, struktura organizace, historický vývoj, Sicílie, Kalábrie

Key Words

Organized Crime, mafia, organizational structure, historical evolution, Sicily, Calabria

Title

Comparison of the criminal structures Cosa Nostra and 'Ndrangheta

Obsah

Obsah	1
Úvod	2
1 Historie a organizace sicilské mafie	4
1.1 <i>Historie sicilské mafie.....</i>	4
1.2 <i>Organizace sicilské mafie.....</i>	7
2 Historie a organizace kalábrijské mafie.....	9
2.1 <i>Historie ´ndranghety.....</i>	9
2.2 <i>Organizace ´ndranghety.....</i>	11
3 Změna mocenského postavení	17
3.1 <i>Cosa Nostra versus Itálie.....</i>	17
3.2 <i>Nejasné vedení Cosa Nostry.....</i>	18
3.3 <i>Sicilská ztráta příjmů.....</i>	19
3.4 <i>Celosvětové rozšíření ´ndranghety.....</i>	21
3.4.1 <i>Severní Itálie.....</i>	22
3.4.2 <i>Evropa</i>	22
3.4.3 <i>Jižní Amerika</i>	23
3.4.4 <i>Austrálie a Kanada.....</i>	23
3.5 <i>Sicilská ztráta důvěryhodnosti</i>	24
3.6 <i>Přístav Gioia Tauro.....</i>	25
Závěr.....	28
Summary	30
Použitá literatura	33

Úvod

Jako téma své bakalářské práce jsem si zvolil srovnání struktur organizovaného zločinu původem z jižní Itálie, sicilskou Cosa Nostru a kalábrijskou `ndranghetu. Svou bakalářskou práci chci pojmout jako hledání největších a nejdůležitějších rozdílů mezi těmito dvěma organizacemi. Jejich současné odlišné mocenské postavení a markantní proměna úspěšnosti v oblasti nejen organizovaného zločinu v Itálii, ale i v rámci mezinárodního organizovaného zločinu, k takovému porovnání přímo vybízí.

V současnosti je překvapivě právě kalábrijská mafie nejvíce mocnou a vlivnou organizací, a to nejen v rámci italského teritoria, ale s velkou pravděpodobností i ve světovém měřítku. Já bych ve své práci rád zjistil, co k těmto skutečnostem vedlo a jaké společenské faktory o současném stavu rozhodly nejvíce. Zajímají mě důvody, ať už historické, geografické, ekonomické, nebo organizační, které zapříčinily aktuální situaci, kdy jsou mocenské postavení a sféra vlivu těchto dvou struktur oproti minulosti tak diametrálně odlišné.

Toto téma je důležité prozkoumat i ve světovém kontextu. Významná nelegální odvětví, jako jsou pašování drog, obchod s lidmi, široké spektrum padělání výrobků i peněz, nebo ilegální skladování odpadu, kde se točí nepředstavitelné sumy peněz, jsou oblasti, které se týkají globální ekonomiky a protože žijeme v době globalizace, tak dění na jedné straně zeměkoule ovlivňuje události na straně druhé a naopak. Proto je důležité si uvědomit, že ačkoliv se mnou zkoumaný problém může zdát na první pohled poměrně odtazité, může nás velice ovlivňovat.

Cílem mé práce je potvrdit či vyvrátit hypotézu, že za současným rozložením mocenských sil, kdy Cosa Nostra přišla o své dlouholeté výsadní postavení nejmocnější zločinné organizace v Itálii, stojí více než soupeření obou organizací nebo struktura `ndranghety, spíše problémy a chybná rozhodnutí v rámci Cosa Nostry samé. Ačkoliv `ndrangheta měla pochopitelně předpoklady a byla schopná Cosa Nostru nahradit, spouštěčem zásadních změn, které nastaly, byla sama Cosa Nostra, protože volila chybnou strategii, ať už v reakci na politické a ekonomické okolnosti nebo proměny na poli organizovaného zločinu.

Budu pracovat s hypotézou, že `ndrangheta se ve výsadním světovém postavení spíše ocitla vlivem celospolečenských a dalších okolností, než aby o ně cílevědomě usilovala. Chci potvrdit, nebo vyvrátit tuto hypotézu: za skutečností, že nejmocnější italskou mafií je nyní

`ndrangheta, může paradoxně především Cosa Nostra svými chybnými rozhodnutími v rámci své organizační struktury.

K mocenské změně v organizovaném zločinu v Itálii došlo na konci 20. století, což znamená, že práci člením do dvou hlavních částí. První část je historická, sleduji v historickém kontextu vývoj obou organizací. Uvedený kontext bude nezbytný nejen pro pochopení aktuální situace, ale také z hlediska prozkoumání shod a rozdílů organizačních struktur v rámci italské mafie, které se objevují již v minulosti a které případně rovněž mohly přispět k současnému překvapivému stavu. Rád bych na historickém vývoji demonstroval, zda už v tomto období došlo, či nedošlo k razantním odlišnostem mezi těmito dvěma zločineckými strukturami, které by mohly být prvotními příčinami dalšího vývoje na konci minulého století.

Ve druhé části své práce se zaměřím především na výše zmiňované období konce minulého století, ve kterém se odehrála ztráta mocenských pozic Cosa Nostry. Chci ukázat nejdůležitější vnější důvody a především rozhodnutí, která rámovala a ovlivnila toto období, a sice z pohledu Cosa Nostry i `ndranghety. Časový úsek je vybrán záměrně, protože právě v tomto období se pomyslné nůžky úspěšnosti obou struktur rozevřely a oddálily nejvíce.

Co se týče teritoriálního zasazení mé práce, nesoustředím se na historii a organizaci těchto struktur pouze v místě jejich vzniku, tedy na Sicílii a v Kalábrii. Hlavním zkoumaným teritoriím je Itálie, především pak její jižní část. Ale protože především `ndrangheta působí opravdu celosvětově, na všech světových kontinentech, bude velice důležité se dotknout i světových destinací, kde je tato kalábrijská mafie aktivní. Tato teritoria jsou mimo jiné jedním z klíčových faktorů, které stojí za dnešní mocí `ndranghety.

Ohledně metodologie, tak první část práce je porovnávací, kdy se obě struktury porovnávají z historického hlediska. 2. polovina je případová studie, kdy na případu záměny v mocenských pozicích jsou tyto srovnání dávány do dobových souvislostí. Tyto souvislosti nakonec rozhodli o tom, že `ndrangheta vystřídala Cosa Nostru na místě nejsilnější italské mafie.

Ve své práci kriticky zpracovávám jednak zdroje, které se zaměřují na historické téma mafie, tedy na důvod jejího vzniku a následného úspěchu, a jednak zdroje, které se zaměřují na aktuální politické a ekonomické faktory, protože je na nich možné velmi dobře vysledovat a vidět současnou situaci a rozložení sil.

Pokud jde o literaturu a prameny, nejvíce informací pro historickou část své práce jsem získal od Pina Arlacchiho, Johna Dickieho a Salvatora Lupa. Pino Arlacchi je italský sociolog a bývalý senátor, který se zabývá sociální složkou mafie, ale také se soustředí na její ekonomickou část. Pro mou práci byla přínosnou především kniha *Italská mafie a její podnikání* a práce a studie Salvatora Lupa, což je italský historik, který je považován za jednoho z největších expertů na téma historie sicilské mafie a jeho kniha *Dějiny mafie* je toho důkazem. Velmi mě inspiroval a ve své práci jsem z knihy čerpal.

Dále jsem prostudoval knihy Johna Dickieho, což je britský historik, který se zaměřuje na italskou historii celkově a i o působení mafie vydal několik publikací. Pro mou historickou část byly stěžejní Dickieho publikace *Pokrevní bratrstvo* a *Cosa Nostra – Historie sicilské mafie*. V druhé části práce jsem čerpal z jeho knihy *Mafia Republic*, která byla užitečným zdrojem pro mou komparaci jednotlivých mafií.

Velice důležitá, především ze současného hlediska, pro mě byla kniha s názvem *’Ndrangheta* od italských autorek Anny Sergi a Anity Lavorgny. Obě dvě jsou kriminalistky působící na britských univerzitách a obě dvě zkoumají mafie z aktuálního pohledu: právě tato publikace přibližuje současnou činnost *’ndranghety* do nejmenších detailů. Nesmím zapomenout ani na Francesca Forgiona, což je bývalý předseda komise pro boj s mafií v Itálii, který ve své knize *’Ndrangheta* výrazně upozornil na tuto, v té době málo známou, zločinnou organizaci.

1 Historie a organizace sicilské mafie

1.1 Historie sicilské mafie

Cosa Nostra je organizace uzavřená, dostředivá, nestojí o přílišnou veřejnou popularitu a není snadné stát se jejím členem. V tomto ohledu se neliší od ostatních organizací podobného ražení.

Historie této organizace je úzce spjatá s italským ostrovem Sicílie, který leží ve Středozemním moři. Právě zde vznikla, získala a upevnila svou moc a postavení. Dodnes na tomto ostrově aktivně působí. Její vývoj a strukturu je dodnes velice složité dohledat a rozklíčovat. Jisté je, že

na její vývoj měl silný dopad samotný historický vývoj odtržené Sicílie. Na tomto ostrově se v průběhu staletí vystřídalo několik kultur. Všechny svým způsobem přispěly k vytvoření mafie.

Sicilský lid trpěl postupně pod nadvládou Arabů, Normanů, Francouzů a Španělů. V důsledku chování všech nadvlád ztratili Sicilané důvěru v jakékoliv instituce, které sloužily zájmům panovačských dobyvatelů, nikoliv zájmům místních obyvatel a prostých občanů. Nedůvěra v jakékoliv veřejné instituce rostla a zakořenila v mentalitě Sicilánů.¹

Bez možnosti spoléhat se na stát, si Sicilané vytvořili silné vazby ke svým rozšířeným rodinám. Zákonů, které na ně z větší části uvalili cizinci, si příliš nevážili. Zločin byl už tehdy považován za výraz vlastenectví, individuální odvahy, za projev odporu vůči okupaci.²

S problémem organizované mafie se v tomto regionu poprvé vážněji setkáváme až po roce 1860 (samotná organizace se pravděpodobně začala formovat již v první polovině 19. století, ale vážné problémy a detailní informace můžeme vysledovat a dohledat až po uvedeném roce 1860), kdy se Giuseppe Garibaldi a výpravě o tisíce dobrovolníků – slavných Rudých košil – podařilo osvobodit Sicílii od nadvlády Bourbonů.³

Garibaldi se později podařilo získat v podstatě celé jižní území Itálie a následně je předat italskému králi, čímž připojil toto území ke sjednocenému italskému státu. Takový úspěch povstání na Sicílii byl zapříčiněn především jednotnou nenávisť vůči vládnoucím Bourbonům. Cizí zdroje uvádějí, že tak překvapivý úspěch povstání lze přisuzovat pouze dlouhodobé nenávisti, která byla v lidech zakořeněná a živená řadu let.⁴

Zde je nutné zdůraznit ekonomickou sílu ostrova Sicílie. Již za dob římské vlády byla Sicílie využívána jako obilnice pro celé impérium. Tato skutečnost hrála neoddiskutovatelnou roli při získání klíčové role mafie na Sicílii právě po roce 1860. V této době se již však nejednalo o obilí, nýbrž o pěstování citrusů. V roce 1860, v době Garibaldiho výpravy, byly citrusové háje

¹ Reynolds, John Lawrence. 2008. *Historie tajných spolků, organizací a sekt.* Praha: Str. 125

² Cawthorne, Nigel. 2016. *Historie Mafie.* Praha: Str. 10

³ Dickie, John. 2009. *Dějiny sicilské mafie: Cosa Nostra.* Praha: Str. 21

⁴ Smith, D. Mack. 1986. *Cavour and Garibaldi 1860.* Cambridge: Str. 7

na Sicílii nejvýnosnější zemědělskou půdou v Evropě, výnosy z nich předčily i ovocné sady v okolí Paříže.⁵

Vysoké příjmy a zároveň choulostivost tohoto podnikání stály za vzestupem moci a zisku obrovského kapitálu sicilské mafie. Jakákoliv „nehoda“ mohla celé dlouholeté a pracné pěstování citrusů zmařit. Tak se stávalo stále častěji, že se na sady citrusových stromů přisávaly jednotlivé mafiánské frakce pod průhlednou záminkou, že poskytnou těmto sadům důkladnou ochranu, aby někdo úmyslně nebo čirou náhodou úrodu nezničil.

Ačkoli se citrusové háje nacházely v mnoha pobřežních oblastech Sicílie, mafie byla až do dob relativně zcela nedávných převážně fenoménem spjatým se západní Sicílií. Vynořila se v oblastech v bezprostředním okolí Palerma. S téměř dvěma sty tisíci obyvatel bylo Palermo v roce 1861 politickým, právním a bankovním centrem západní Sicílie. Mafie se tu nezrodila z chudoby a izolovanosti, ale z moci a bohatství.⁶

Velkou roli při vzniku sicilské mafie hrál i mladý, ještě neuspořádaný italský stát. Prakticky ve všech případech, které se odehrály v rámci bojů o moc nad citrusovým byznysem na Sicílii, je patrné, že v zásadě všechny státní složky od soudnictví až po policii byly více či méně spjaty s rostoucí mocí sicilské mafie.

Jak je již zmíněno výše, Sicilané neměli z historických důvodů důvěru v žádný úřad. Stejný odtažitý vztah měli i k mladému italskému státu. Proto zde vzniká omerta – zákon cti, který bezpodmínečně zakazuje řešit spory pomocí jakéhokoliv úřadu. Oběti a jejich rodiny měli právo pomstít jakoukoliv křivdu. Ti kdo se na úřady obrátili, byli potrestáni mafií.⁷

Lze tak říci, že základy mafie fungovaly mnohem dříve, než vznikl sjednocený Italský stát. Alespoň ony morální základy vznikly dříve bezpochyby. Nicméně až neuspořádanost Itálie a zároveň - na tehdejší dobu - velká ekonomická síla západní části Sicílie stvořila tuto kriminální organizaci.

⁵ Dickie. *Dějiny sicilské mafie*. Str. 26

⁶ Dickie. *Dějiny sicilské mafie*. Str. 26

⁷ Cawthorne. Str. 14

Kromě dnešních dní, kdy Cosa Nostra zažívá pravděpodobně největší krizi ve svých dějinách, je třeba zmínit ještě jeden moment, kdy nekontrolovala situaci. Za vlády Benita Mussoliniho byla sicilská mafie v podstatě vymýcena. Mussolini se rozhodl zahájit boj proti sicilské mafii, protože to byla v té době ekonomicky a sociálně soběstačná organizace, což bylo v přímém kontrastu s Mussoliniho fašistickým hnutím.⁸

Mussolini se sicilskou mafii rozhodl odstranit silou. Na Sicílii poslal s úkolem zničit mafii svého vyslance Cesare Moriho. Stovky lidí byli bez soudu posíláni na malé a pusté ostrovy v okolí Sicílie.⁹ Touto strategií se podařilo mafii po dobu války umlčet, ale ihned po konci Mussoliniho vlády a s příchodem americké armády na ostrov, mafiáni využili příznivé konstelace a pod záminkou pomoci při osvobození celého ostrova se dostali k významným pozicím v podstatě ihned a bez problémů. A pokračovali ve svém způsobu života.¹⁰

1.2 Organizace sicilské mafie

Snažit se popsat a dopodrobna rozebrat organizaci a struktury zločineckých organizací je vždy nevděčný úkol. Tyto organizace dělají vše pro to, aby se o tom, jak fungují, nikdo nedozvěděl. Dnes už naštěstí vycházíme z ověřených faktů, avšak je nutné zdůraznit, že tomu tak nebylo až do konce 80. let 20. století. Z této doby pochází takzvaný *Buscettův teorém*.

Tommaso Buscetta byl od svých 17 let členem jedné z mafiánských rodin v Palermu. Žil okázalý a nákladný život a později vyplynulo z jeho výpovědí, že toto chování se neslučuje s tím, co mafie od svých členů vyžaduje. Buscetta se začal strachovat o život svůj i celé rodiny.¹¹

V polovině osmdesátých let se s Buscettou propojil osud Giovanniho Falcona, což byl palermský soudce a člověk, který stál v čele snah maffii co nejvíce potlačit. Buscetta tomuto palermskému soudci a velkému bojovníkovi proti praktikám mafie detailně popsal, jak přesně mafie na Sicílii funguje a jaká v ní panuje hierarchie. Do té doby si všichni vyšetřovatelé a lidé, kteří se snažili proti mafii bojovat, mysleli, že mafie je neuspořádaná změť náhodných skupin

⁸ Bosworth, R.J.B. 2006. *Mussolinis's Italy*. Londýn: Str. 209

⁹ Dickie. *Dějiny sicilské mafie*. Str. 174

¹⁰ Bosworth, R.J.B. Str. 210

¹¹ Stajano, Corrado. 1986. *Mafia: L'atto d'accusa dei giudici di Palermo*. Řím: Str. 39

operujících na vlastní pěst v různých částech ostrova. Tento takzvaný *Buscettův teorém* postavil celou původní hypotézu do nového světla.¹²

Buscetta popsal mafii jako přísně centrálně řízenou organizaci. Dále zde popsal formální uspořádání, přijímací rituály a vnitřní pravidla mafie. V samotném protokolu se uvádí, že samotné slovo mafie je pouze smyšleným pojmem, kteří samotní členové organizace vůbec neuvádějí. Oni sami se mezi sebou označují jako „muži cti“. Znamená to být uznávaný, mít vlastní život ve svých rukou, být mužem cti, být schopen pomstít vlastními silami každou urážku své osoby a všeho, co se jí týká, být schopen jakýmkoliv způsobem zneuctit nepřítele.¹³

Tito „muži cti“ (*uomini d'onore*) jsou v každém případě členy určité rodiny, kde si volí svého rodinného šéfa. Tento šéf určuje svého zástupce nebo podšéfa (*Sottocapa*) a svého poradce, takzvaného *consigliere*. *Consigliere* je postava, která má na chod rodiny značný vliv. Každé rozhodnutí šéfa rodiny je vždy s tímto poradcem prodiskutováno.

Prostředníkem a pojítkem mezi řadovými „muži cti“ a samotným rodinným šéfem je takzvaný „šéf deseti“ (*Capodecina*). Tento *capodecina* má na povel jednotku, ve které figuruje deset vojáků čili *soldati*. Samotný *capodecina* je vykonavatelem zadávaných úkolů od šéfa rodiny.

K šefovi deseti se také můžou obrátit řadoví „muži cti“, pokud chtějí s něčím přijít přímo za šéfem rodiny. Šéf deseti, pokud to uzná za vhodné a pokud se mu zdá daný problém důležitý, předá ho svému nadřízenému.¹⁴

Území je zde členěno jako kdekoli jinde. Rodiny, které působí ve stejné provincii, si volí šéfa uvedené provincie. Tak je tomu ve všech provinciích Sicílie, až na největší město a centrum tohoto ostrova, Palermo. Zde rodiny, které působí na celém ostrově, volí šéfa tohoto palermského území.

Tři rodiny tvoří *mandamento*, neboli obvod. Tento obvod má na starosti společné řešení problémů těchto rodin ze stejného regionu, tedy obvodu. Každý obvod má ve svém čele

¹² Dickie. *Dějiny sicilské mafie*. Str. 274

¹³ Arlacchi, Pino. 2002. *Italská mafie a její podnikání*. Praha: Str. 17

¹⁴ Stajano. Str. 41

capomandamenta, což je boss daného obvodu. Tento *capomandamento* je šéf jedné z rodin působících v rámci daného obvodu.

Šéfové vybraných rodin poté tvoří takzvanou Komisi. Komise je nejvyšší zločinecký orgán celé organizace. Veškerá rozhodnutí, která se týkají strategického postupu, likvidace nepohodlných osob, nařízení, která budou platit pro vnitřní fungování a která budou platná pro všechny členy mafie bez sebemenšího rozdílu, vydává právě tato Komise. Nejvíce důležitá je Komise v provincii Palermo, ale Komise existují i v dalších regionech.¹⁵ V čele Komise sedí *capo di tutti i capi*, což v překladu znamená „šéf šéfů“. Je to nejvyšší pozice v hierarchii sicilské mafie.

Tato výpověď Tommase Buscetty dokázala, že veškerá zločinecká činnost je plánována organizovaně a neděje se nahodile, jak se až do této chvíle myslelo. V současné době se ale přepokládá, že se hlavní palermská Komise nesešla od roku 1993, což je příznakem nejtěžší krize ve více než stopadesátileté historii organizace.¹⁶

2 Historie a organizace kalábrijské mafie

2.1 Historie ‘ndranghety

Historii této organizace musíme hledat v Kalábrii, což je po Sicílii nejjihněji položený kraj Italské republiky. O samotném názvu této organizace se dodnes vedou spory. Nejpravděpodobnější se jeví teorie, že ‘Ndrangheta se odvozuje od starořeckého slova *andragathes*, což je slovo označující mužskou čest, odvahu a vůbec kladné mužské vlastnosti.¹⁷

‘Ndrangheta samotná svůj vznik popisuje skoro až myticky. Ona sama považuje za svůj vznik moment, kdy v 15. století přišli ze Španělska do Kalábrie tři rytíři, Osso, Mastrosso a Carcagnosso. Tito rytíři podle ‘ndranghety založili takzvanou Ctihodnou společnost, což je předchůdce ‘ndranghety, jak ji známe dnes.¹⁸

¹⁵ Dickie, John. 2012. *Pokrevní bratrstvo*. Praha: Str. 20

¹⁶ Ibid. Str. 21

¹⁷ Reynolds. Str. 130

¹⁸ Sergi, Anna. Lavorgna Anita. 2016. *‘Ndrangheta – The global dimensions of the most powerful italian mafia*. Londýn: Str. 14

Tato záliba v použití mýtů, mystiky a překrucování historie vznikla pravděpodobně z faktu, že 'ndrangheta vznikla později než Cosa Nostra, nebo Camorra v Kampánii a proto bylo třeba dodat těmto bájemi vážnost celému zločinnému uskupení. Tento jev se přenáší i do dnešního fungování. 'Ndrangheta si libuje v desítkách speciálních rituálů, které se odehrávají například při povýšení člena na vyšší pozici.¹⁹

Historie této organizace je, stejně jako organizace sicilské mafie, velmi stará a musíme jít až do druhé poloviny 19. století, abychom našli její první počátky. Tím, že se o moci 'ndranghety dlouhá léta nevědělo, se může zdát, že 'ndrangheta je nový fenomén, který se prosadil na vrchol až ve druhé polovině 20. století. Ve skutečnosti je jen současnějším a originálnějším projevem fenoménu velmi dávného.²⁰

Celá činnost 'ndranghety má organizaci a strukturu tak specifickou, že můžeme bez nadsázky tvrdit, že právě tato struktura je hlavním důvodem dnešní síly a moci. Specifické uskupení 'ndranghety se zformovalo především v důsledku regionu, kde vznikla. Kalábrie jakožto nejchudší region celé Itálie byla ideálním místem pro vznik podobné organizace. V roce 1871 se sčítáním lidu zjistilo, že 87% obyvatel Kalábie je stále negramotných. Majitelé půdy a úzká vládnoucí vrstva negramotné obyvatele zneužívala pro svůj prospěch.²¹

Celá tato konstelace nahrála zrodu 'ndranghety. Ta v této době vzniká z vězeňských zařízení, podobně jako například kampánijská camorra. Právě ve vězeňských systémech se kriminálníci měli možnost zamyslet nad organizovanou činností a především získat životně důležité kontakty pro provádění této činnosti. Tyto kontakty se po následném propuštění přetavily ve vzájemnou spolupráci.²²

Uvedený způsob „založení“ organizace dával od začátku 'ndranghetě jednu velkou výhodu. Jednotlivé kriminální buňky, ať se již nacházely kdekoliv v Kalábrii, se naučily mezi sebou spolupracovat a organizovat tak zločin na velké vzdálenosti (pokud si uvědomíme dobu, o které je řeč). Toto umění spolupráce charakterizuje 'ndranghetu dodnes.

¹⁹ Dickie. *Pokrevní bratrstvo*. Str. 175

²⁰ Forgione, Francesco. 2010. *'Ndrangheta*. Praha: Str. 25

²¹ Dickie. *Pokrevní bratrstvo*. Str. 166

²² Dickie. *Pokrevní bratrstvo*. Str. 168

Dalším důležitým faktorem, který pomohl růstu 'ndranghety v jejích počátcích, byl naprostý nezájem všech státních úřadů té doby, protože se jednalo o Kalábrii, která byla tehdy považována za region, jemuž opravdu není třeba přikládat důležitost. Veškeré kriminální dění, které se tehdy v Kalábrii odehrávalo, bylo na vládní úrovni smeteno ze stolu jako nepodstatné. Nepřikládala se tomu pozornost, protože šlo o Kalábrii.

Nezájem úřadů však způsobovala ještě jedna skutečnost. Pokud přihlédneme na odhadovanou dobu vzniku kriminálních organizací v Itálii, tak pak je 'ndrangheta jednoznačně nejmladší. Sicilská mafie i Camorra v Kampánii jsou starší, a tím pádem byly také v době vzniku 'ndranghety mnohem aktivnější a především proslulejší. To zapříčinilo, že pozornost úřadů a snaha o vyšetřování kriminality byly obráceny především na tyto dvě organizace a růst 'ndranghety zůstal bez povšimnutí.²³

2.2 Organizace 'ndranghety

'Ndrangheta je mafiánská organizace, která je v současné době nazývána nejmocnější strukturou na Apeninském poloostrově a jednou z nejmocnějších na celém světě. Platí to zhruba od 90. let minulého století. Tohoto stavu se uvedené struktury podařilo dosáhnout především díky specifickému způsobu organizace jí samotné a také díky chybám, kterých se dopustily ostatní organizace, včetně Cosa Nostry.

Organizační model 'ndranghety se hluboce liší od ostatních mafiánských organizací. Je založen především na síle rodinných pout a na spolehlivosti, která je zaručená těmito svazky. Právě rodinná pouta jsou základ, který 'ndranghetisty navzájem spojuje a zabraňuje jim zběhnout či udávat.²⁴

Tato skutečnost má za následek, že je velice těžké jí infiltrovat. Právě proto trvalo velice dlouho, než se její působení podařilo přehledněji zmapovat. Z tohoto důvodu je veřejnost stále přesvědčena, že jde o organizaci, která se zformovala a začala kriminálně působit až ve druhé polovině 20. století.²⁵

²³ Ibid. Str. 169

²⁴ Forgione. Str. 27

²⁵ Sergi, Anna. Lavorgna Anita. Str. 15

Musíme si uvědomit, že každá organizace, která páchá organizovaný zločin, se snaží být vidět co nejméně, a každá z nich usiluje, aby se o její působnosti nic nevědělo. Právě organizace 'ndranghety v rámci malých rodin, takzvaných 'ndrin se v současné chvíli jeví jako naprosto nejefektivnější forma páchání trestné činnosti.

Tyto 'ndriny (slovo 'ndrina je odvozeno od slova *malandrina*, což je označení pro zvláštní celu ve věznici, vyhrazenou pro mafiány, což opět odkazuje na původ 'ndranghety, který vzešel z vězeňských zařízení) působí vždy na přesně daném území, což je pravidlo, které je pro vyšetřovatele naprosto fatální. Pokud totiž vyšetřovatelé dokážou napadnout a usvědčit některou z 'ndrin z páchání trestné činnosti, stane se tak najisto pouze na území, na kterém tato 'ndrina působí. Toto vyšetřování navíc postihne pouze tuto malou rodinnou organizaci, ale nezasáhne žádnou jinou. Zanedlouho po vyšetřování je proto její místo, pokud je 'ndrina činností vyšetřovatelů natolik paralyzována, že nemůže dále působit sama o sobě, nahrazena jinou 'ndrinou a páchání trestné činnosti pokračuje beze změny.²⁶

Velmi dobře tuto sílu rodinných pout naznačuje statistika, která ukazuje počet lidí, členů zločinných organizací, kteří se rozhodli spolupracovat s policejními složkami. Pokud se zaměříme pouze na samotnou Itálii, tak zde působí, alespoň historicky, čtyři hlavní organizace, které ovládají pole organizovaného zločinu. Cosa Nostra na Sicílii, poté 'ndrangheta. Třetí je kampánijská Camorra, která však již dnes nepůsobí tak organizovaně jako Cosa Nostra a 'ndrangheta. A čtvrtou je Sacra Corona Unita, která nejvíce působí v apulijském regionu.

Statistika z let 1994 až 2007 ukazuje, že pokud přihlédneme ke klesajícímu renomé a moci Sacry Corony Unity a Camorry a bereme tedy v úvahu čísla připadající k mafii na Sicílii a 'ndranghetě, tak 'ndrangheta má bezkonkurenčně nejmenší počet těchto policejních spolupracovníků. V těchto letech získala policie pro svou spolupráci 794 spolupracovníků. Pouze okolo stovky jich je z 'ndranghety. Z Cosa Nostry jich je naopak 243.²⁷

K dnešnímu dni je situace obdobná. Do konce roku 2018 je známých celkem 1319 spolupracovníků. Z Cosa Nostry jich je minimálně okolo 300. Naopak 'ndrangheta vykazuje

²⁶ Forgione. Str. 15

²⁷ Ibid. Str. 28

pouze 200 osob. A to přesto, že Cosa Nostra dnes ani zdaleka nedosahuje rozsahu a vlivu 'ndranghety.²⁸

Bezesporu je to důsledek právě rodinné struktury této organizace. Je zřejmé, že spolupracovníci z ostatních organizací nemají takový problém popsat a objasnit veškeré zločinné praktiky, protože ohrožují existenci víceméně cizích lidí, ke kterým necítí rodinné pouto. Naopak donášet na členy vlastní rodiny, což musí členové 'ndranghety podstoupit, pokud se rozhodnou pro policejní spolupráci, je mnohem složitější věc.

Jednotlivé 'ndriny mají ve svém čele jedince, který se nazývá *capobastone* neboli podšéf. V drtivé většině případů se jedná o otce s větším počtem mužských potomků.²⁹ Název těchto jednotlivých 'ndrin je odvozen podle příjmení vůdčí rodinné dynastie, což platí dodnes. Můžeme se tak setkat s názvy 'ndranghetistických rodin jako například Strangio – Nirta nebo Pippicellovi.

Jedna nebo více 'ndrin se zodpovídají takzvané *locale*, což je regionální pobočka 'ndranghety. Jejím šéfem je takzvaný *capolocale* čili lokální boss. Aby orgán fungoval, má k ruce dva vyšší funkcionáře. Jedním z nich je *cantabile* neboli účetní, který spravuje finanční stránku věci v daném regionu.³⁰ A druhým je *capo crimine*, což je muž, který je odpovědný za denní kriminální agendu. Ve výjimečných případech, tedy v době ohrožení nebo války, se *capo crimine* stává člověkem, který řídí válečné akce a plní funkci jakéhosi ministra války.³¹

Dalším významným odlišením je rozhodně sdílení tajných informací. Je samozřejmé, že v takto přísně utajených organizacích se nový člen automaticky ihned nedostane k těm největším tajemstvím a k těm nejzásadnějším informacím. Právě tito nováčci nejčastěji uvíznou ve spárech vyšetřovatelů a policejních složek. Čím méně toho o fungování zločineckých organizací vědí, tím lépe pro organizaci samotnou.

²⁸ „Quanti sono e come vivono i collaboratori di giustizia“, Famiglia Cristiana, <http://www.famigliacristiana.it/articolo/quant-sono-e-come-vivono-i-collaboratori-di-giustizia.aspx> (staženo 22.3.2019)

²⁹ Dickie. *Pokrevní bratrstvo*. Str. 23

³⁰ Ibid. Str. 23

³¹ Ibid. Str. 26

’Ndrangheta však toto pozvolné uvolňování informací svým členům dovedla k dokonalosti. Již v rámci každé *locale*, tedy lokální buňky ’ndranghety, se kvůli bezpečnosti dělí tento orgán na dva. První skupinou je takzvaná „Malá společnost“. V této skupině se sdružují členové s hodnostmi *picciotto* (chlapec), *cammorista* a *cammorista di sgarro* (pěšák).

Velkou společnost tvoří již zmiňovaný *capolocale*, *cantabile* a *capocrimine*. S tím, jak mafián roste v hierarchii organizace, se logicky dostává v závažnějším úkolům a k těm největším zločinům. Proto zde existuje rozdělení na velkou a malou společnost. Jak již názvy napovídají, v rámci *locale* uděluje rozkazy a pokyny velká společnost. A malá společnost tyto rozkazy vykonává.³²

Tyto *locale* působí vždy v pevně daném regionu. ’Ndrangheta však také rozlišuje své obvody, které jsou celkem čtyři. Prvním je městský obvod, do kterého se sdružuje území města Reggio Calabria, což je hlavní stan celé ’Ndranghety. Dalším je Iónský obvod při pobřeží Iónského moře. Tyrhénský obvod zastřešuje planinu Gioia Tauro. Posledním obvodem jsou myšleny veškeré buňky ’ndranghety v zahraničí.³³

Po dlouhá léta panovalo přesvědčení, že tyto dvě organizace, tedy Cosa Nostra a ’ndrangheta, jsou naprosto odlišné, co se týče typu organizace, rozdělení hodností, kompetencí a jednotlivých postů. Mělo se za to, že zatímco Cosa Nostra je centrálně řízená pyramidová organizace, tak ’ndrangheta je naopak jakási federace, kde spolu součinně spolupracují jednotlivé *ndriny* a každá je striktně na svém území.

V roce 2010 však bylo nutné tyto všeobecně přijímané informace opravit. V tomto roce byl totiž zatčen Domenico Oppedisano, který byl po sérii vyšetřování označen za takzvaného *capocrimina*, což v překladu znamená kriminální šéf. Vypadá to, že tato pozice je obdobou sicilské pozice *cappo di tutti i capi*.³⁴

’Ndrangheta tak má svého vlastní voleného šéfa, ale takzvaná operace *Crimine z roku 2012*, což byla speciální akce italských vyšetřovacích orgánů, jejímž cílem bylo zjistit, jakým

³² Ibid. Str. 25

³³ Forgione. Str. 37

³⁴ „Maxi blitz contro la ’ndrangheta: 304 persone arrestate in tutta Italia“, Corriere della Sera, https://www.corriere.it/cronache/10_luglio_13/blitz-ndrangheta_3e7b9102-8e3e-11df-864f-00144f02aabe.shtml (staženo 29.3.2019)

způsobem je `ndrangheta organizovaná, dokázala, že celá struktura je víceméně konsorcium klanů, kde každý má svou vlastní autonomii a volnou ruku v páčání trestné činnosti na svém spravovaném území. A tyto klany volí členy do nejvyššího orgánu `ndranghety, do „Zločinu“.³⁵

Takže i `ndrangheta si volí svého absolutního šéfa. Stejně jako sicilská mafie. Avšak zatímco na Sicílii je tato pozice obsazena člověkem, který opravdu udílí rozkazy a rozhoduje o dalším postupu, tak v případě `ndranghety je to pozice spíše poradní, k jejímž povinnostem patří uklidňovat spory mezi jednotlivými `ndrinami.³⁶

Již zmíněná pozice *capocrimine*, což je nejvyšší možná hodnost v rámci `ndranghety, je zároveň pozicí předsedy takzvaného „Zločinu“, což je nejvyšší správní orgán ve struktuře `ndranghety. Tento „Zločin“ je obdobou Komise čili hlavního orgánu Cosa Nostry.

„Zločin“ se dělí na výše zmíněné čtyři obvody. Tomuto orgánu se zodpovídají všechny buňky `ndranghety z celého světa. Hierarchie a disciplína je tedy velice hmatatelná. Je zde však rozdíl mezi funkcí sicilské „Komise“ a „Zločinu“ `ndranghety. Zatímco „Komise“ má v kompetenci řešení veškerých obchodních rozhodnutí, „Zločin“ je naopak orgán, který je spíše zodpovědný za pořádání sešlostí nejdůležitějších mafiánů z řad `ndranghety a slouží také jako ochránce tradic.

Capocrimine má totiž za úkol výklad pravidel organizace při řešení sporů. Jeho práce tedy spíše souvisí s metodami činnosti a s politikou než se samotným obchodem.³⁷ Toto nové zjištění o fungování vrcholných orgánů `ndranghety je však jediným novým poznatkem. Fungování nejnižších struktur funguje i dnes na bázi, která je policejním vyšetřovatelům a vědcům, zabývajícím se problémem organizovaného zločinu, již delší dobu poměrně dobře známá.

I přestože `ndrangheta funguje spíše na federalistickém principu, kde se vyžaduje oddanost ke „Zločinu“, tak i ona potřebuje hierarchické rozložení jednotlivých pozic v rámci jednotlivých `ndrin a locale. `Ndrangheta svým členům určuje hodnosti podle toho, jak se osvědčí při plnění zločinných úkolů. To se nijak neliší od činnosti ostatních zločineckých organizací. `Ndrangheta rozdává takzvané *doti*, neboli dary, které označují jednotlivé hodnosti.

³⁵ Dickie. *Pokrevní bratrstvo*. Str. 22

³⁶ Sergi; Lavorgna. Str. 24

³⁷ Dickie. *Pokrevní bratrstvo*. Str. 22

Tento specifický systém hodnotí představuje pro členy 'ndranghety cestu, jak postupovat v kariérním žebříčku a tím pádem k větší moci a větším tajemstvím v rámci 'ndranghety.

Zatímco v sicilské mafii se míra vážnosti jejího člena pozná pouze podle toho, jakou funkci zastává, v 'ndranghetě se může stát, že i takzvaný *piccioto* (chlapec), což je nejzákladnější hodnota v její hierarchii, dostane za své činy několik takovýchto *doti*, a tím i respekt a úctu ostatních členů organizace. Stane se tak jen tehdy, pokud vykoná přesně daný počet určitých kriminálních činů. Takže zatímco pozice určené 'ndrinou mohou být dočasné, tak získané *doti* 'ndranghetistovi již nikdo nevezme.³⁸ V hierarchickém žebříčku postoupí tedy velmi rychle, ale pouze na základě vykonané práce, což je silný motivační popud.

'Ndrangheta nadále rozděluje svou vnitřní činnost mezi dva orgány, které existují v každé *locale*. Je to takzvaná Velká společnost a Malá společnost. 'Ndranghetisté, kteří za svůj život získali zatím pouze nižší hodnosti, jsou členy Malé společnosti, ti s vyšší hodností jsou členy Velké společnosti. Toto opatření vzniklo proto, aby se nově příchozí mafiáni ihned nedostali k velkým obchodům a k závažným informacím, které by mohly ohrozit nejvyšší představitele 'ndranghety. A rovněž jako ochranná pojistka pro případ, že by se tito noví členové rozhodli spolupracovat s justicí.³⁹

Takže zatímco v hierarchii sicilské mafie je možné se na nejvyšší posty dostat různým způsobem, například politikařením v rámci organizace nebo dobrými kontakty, 'ndrangheta udílí povýšení v hierarchickém žebříčku pouze na základě spáchaných kriminálních činů. Kriminální činy, za které se jednotlivé hodnosti udílejí, jsou přesně dané.⁴⁰

Je samozřejmě nesmyslná představa, že se všichni vedoucí představitelé v historii sicilské mafie dostali na nejvyšší posty pouze zmíněným způsobem, ale tato možnost existuje vzhledem k rozdílným pravidlům v těchto dvou organizacích. I tento malý rozdíl má za následek, že na nejvyšší funkce se v 'ndranghetě dostane pouze člověk schopnější a zběhlejší ve fungování v kriminálním světě, než je tomu mnohdy v rámci sicilské mafie. I díky tomu je dnes 'ndrangheta nejmocnější v rámci Apeninského poloostrova.

³⁸ Ibid. Str. 26

³⁹ Ibid. Str. 25

⁴⁰ Sergi, Anna; Lavorgna, Anita. Str. 5

3 Změna mocenského postavení

Pokud se více zaměříme na období zkoumané touto prací, tedy na období zhruba od 80. let dvacátého století, dojdeme k závěru, že právě toto období je důvodem, proč se změnilo mocenské postavení v rámci italských zločinných organizací. Důvodů, proč `ndrangheta vystřídala na pozici nejmocnější italské mafie do té doby jednoznačně nejsilnější sicilskou mafii, je několik.

3.1 Cosa Nostra versus Itálie

Prvním důvodem je jednoznačně taktika a strategie uplatňovaná tehdejšími „šéfem šéfů“ sicilské mafie Salvatorem Riinou. Salvatore Riina se rozhodl, že jeho struktura je natolik mocná a silná, že se může postavit samotnému italskému státu a že je možné jej, prostřednictvím násilí a atentátů, také porazit.

Vše začalo sérií několika vražd státních činitelů již v 80. letech, z nichž patrně nejznámější je vražda Carla Alberta Dalla Chiesa v roce 1982. Dalla Chiesa byl v té době čerstvě jmenován prefektem Palerma, který měl za cíl zastavit tehdy probíhající mafiánskou válku. Cosa Nostra a Salvatore Riina dali touto vraždou jasně najevo, že ze státních snah o potírání organizovaného zločinu na Sicílii, strach nemají.⁴¹

Otevřená válka se státním aparátem ale vypukla až od 90. let. Tehdy totiž Cosa Nostra spáchala dva po sobě jdoucí atentáty na palermské soudní činitele, Giovanniho Falcona a Paola Borsellina. Tito muži stáli za uskutečněním takzvaného „Maxiprocesu“, což byl obrovský proces před soudním tribunálem v palermské pevnosti, který po dobu šesti let, od roku 1986 až do roku 1992, řešil obvinění 415 mafiánů. Salvatore Riina se rozhodl zavraždit tyto soudce.⁴²

V roce 1992 došlo ke dvěma bombovým útokům, při kterých oba muži zemřeli. Tyto události však zvedly obrovskou vlnu nevole, především od sicilské veřejnosti. Najednou se z Mafie, do té doby tolerovaného zla, stal úhlavní nepřítel číslo jedna nejenom pořádkových služeb, ale

⁴¹ Stajano. Str. 221

⁴² Dickie. 2013. *Mafia Republic*. Londýn: Str. 375

především široké veřejnosti a hlavně veřejnosti na samotné Sicílii. Nejužší vedení organizace bylo postupně zatčeno, včetně samotného Riina. Ten byl zatčen v lednu roku 1993.⁴³

3.2 Nejasné vedení Cosa Nostry

Místo Salvatora Riina nastoupil na místo hlavního bosse sicilské mafie Bernardo Provenzano. Provenzano byl nucen řídit organizaci doslova z podsvětí, protože se od roku 1963 skrýval před zákonem poté, co spáchal trestný čin vraždy v rámci jedné z tehdejších mafiánských válek.⁴⁴

Tento fakt zapříčinil, že síla a moc mafie na Sicílii byla stále menší. Veřejnost se postavila proti ní. Nejprve vedl mafii člověk, který chtěl vést válku proti samotnému státu a jehož nástupce byl nucen vést činnost mafie v neustálé nejistotě před policejními orgány. Od nástupu Provenzana mafie nespáchala žádnou vraždu státního činitele. Provenzano tím chtěl uklidnit celou situaci na Sicílii, ale bylo příliš pozdě.⁴⁵

Provenzano vykazoval v období své vlády až paranoidní sklony. V době, kdy byla celá situace okolo Cosa Nostry nepřehledná nejen pro vládní instituce, ale velmi často i pro členy této organizace, Provenzano zavedl systém takzvaných lístečků. Veškeré své příkazy psal na malé papírové motáky a přes systém několika desítek prostředníků se měla tato zpráva dostat k cíli svého určení.

To sice zajistilo absolutní nemožnost vystopovat Provenzanův úkryt, ale jeho komunikace se složkami jeho impéria byla zdoluhavá a stála obrovské úsilí. I přes veškerou Provenzanovu snahu byl dopaden i on. V dubnu roku 2006 byl zatčen nedaleko Corleone.⁴⁶

Už v době Provenzanovy vlády se v organizaci začaly tvořit samostatné skupiny operující na vlastní pěst, protože nevěřily vlastnímu velení, což byla situace do té doby naprosto nemyslitelná. Dalším problematickým faktorem byla míra jeho věrohodnosti. Za své postavení vděčil faktu, že byl nejbližším spolupracovníkem Riina, ale nikdy ve své mafiánské kariéře

⁴³ Ibid. Str. 379

⁴⁴ Dickie. *Dějiny sicilské mafie*. Str. 426

⁴⁵ Ibid. Str. 427

⁴⁶ Ibid. Str. 447

nebyl členem nejvyššího orgánu této organizace, Komise. Tyto faktory zapříčinily, že byl považován za „nejvyššího z mnoha“, ale nikdy nebyl považován za opravdového „capo di tutti capi“.⁴⁷

3.3 Sicilská ztráta příjmů

Určitě není nezajímavé sledovat vliv ekonomických faktorů. Možná nejhlavnějším důvodem ztráty moci a síly sicilské Cosa Nostry byl konec stabilních příjmů. Organizace tohoto typu měla i přísně daná pravidla fungování, která s sebou nesla velké finanční výdaje. Pokud odhlédneme od investic, které měly za cíl vydělat a zajistit finanční kapitál, patřila k hlavním finančním výdajům Cosa Nostry podpora rodin zatčených mafiánů.

Vzhledem k nesmlouvavému rozhodnutí italské vlády, vypořádat se s problémem mafie jednou provždy, rostl počet zatčených mafiánů přímo exponenciálně. Vše začalo „Maxiprocesem“ Giovanna Falconeho a Paola Borsellina z roku 1992. Ale to byl jen začátek. Do roku 2008 bylo zatčeno průměrně každý rok okolo 100 mafiánů. Povinností Cosa Nostry bylo se postarat o jejich rodinné příslušníky na svobodě, aby se nedostali do finanční tísně. S tím souvisel obrovský nárůst výdajů, které byla Cosa Nostra nucena vyplácet.⁴⁸

A zde dochází k zásadnímu rozdílu mezi Cosa Nostrou a `ndranghetou. Většina finančních příjmů kalábrijské `ndranghety pocházela nejprve z únosů osob a následně z pašování drog, především kokainu.⁴⁹ Naopak hlavním příjmem Cosa Nostry bylo od počátku vybírání výpalného. Jde o vybírání takzvaného „pizzo“, což je sicilské slovo pro výpalné. Jde o jednoduchý systém, díky kterému Cosa Nostra získala finanční moc od počátku své vlastní existence. Výpalné se týkalo všech podniků a obchodů na Sicílii.

Vybírání výpalného probíhalo v drtivé většině stejným způsobem: majiteli podniku zaslali vzkaz, kterým jej vyzvali k zaplacení určité finanční částky „kvůli ochraně“ jeho vlastního podniku před jakýmkoliv druhem nebezpečí. Šlo samozřejmě o ochranu před mafií samotnou. Ten, kdo nezaplatil, nebo odmítal dlouhodobě zaplatit, nacházel nejprve svůj podnik například

⁴⁷ Dickie. *Mafia Republic*. Str. 412

⁴⁸ Ibid. Str. 419

⁴⁹ Forgione. Str. 40

s vysklenou výlohou. V následující fázi podnik zničili, a pokud byl majitel i po těchto varováních rozhodnutý, že nezaplatí, což se ale stalo zřídka, přišel i o život.⁵⁰

Po otevřené vlně odporu, která se vzedmula v sicilské společnosti v souvislosti s atentáty na Giovanni Falcona a Paola Borsellina, se stávalo stále častěji, že odpor majitelů byl větší než dříve. A také se více zaktivizovala sicilská veřejnost.⁵¹ Jako první odbojná buňka vzdoru vznikla v roce 1997 organizace „SOS Business“ v Palermu, kde sídlí dodnes. Měla tvořit jakýsi most mezi podnikateli a policií a každý, na kom vymáhají výpalné, měl spolupracovat s touto organizací.

Poté nastaly dvě zásadní události proti boji s vybíráním výpalného. Prvním byla změna právního řádu samotné Italské republiky. Ať už někdo výpalné odvádí, anebo se jakýmkoliv způsobem podílí na jeho vymáhání, vše je od roku 1997 chápáno jako trestný čin. To zapříčinilo, že se řada lidí nebála otevřeně vystoupit, protože již měli pocit, že je proti mafii ochraňuje stát, a přestali výpalné odvádět.

Druhým mezníkem je založení organizace studentů z Palerma „Addiopizzo“, čili Sbohem výpalné. Jejich plán byl prostý a překvapivě fungoval. Žádal, aby majitelé všech větších podniků na Sicílii podepsali společné prohlášení v boji proti vybírání výpalného. Že jsou tvrdě proti němu a nebudou ho v žádném případě odvádět.⁵²

Tento protest zafungoval. Přidala se k němu Organizace sicilských zaměstnavatelů, která oznámila, že z práce vyhodí každého, kdo bude výpalné platit. Všechny tyto kroky dohromady vedly k tomu, že se lidé přestali bát mafie samotné, více se báli ztráty práce, měli starost o holé živobytí a rozhodli se od placení výpalného odstoupit. Samotní mafiáni, zatčení v oné době, přiznávají, že nejenže se jejich příjem z výpalného logicky dramaticky snížil, ale že i oni sami přímo upustili od jeho vybírání a vydírání majitelů podniků.⁵³

Tento moment zapříčinil, že finanční stabilita celé organizace byla narušena. Vzhledem k tomu, že drtivá většina vstupovala do spolupráce s Cosa Nostrou hlavně kvůli vidině finančního zisku

⁵⁰ Dickie. *Mafia Republic*. Str. 420

⁵¹ Dickie. *Dějiny sicilské mafie*. Str. 410

⁵² Dickie. *Mafia Republic*. Str. 421

⁵³ *Ibid.* Str. 421

a obohacení sebe sama a vzhledem k faktu, že tou dobou byla Cosa Nostra v podstatě bez jasného, silného a systematického vedení, automaticky vyklízela pozice. Tím spíše se do popředí dostávala `ndrangheta, jejíž finanční příjem byl více než stabilní a neustále rostl, především zásluhou pašování drog.

3.4 Celosvětové rozšíření `ndranghety

Kromě oslabení Cosa Nostry, jejího nepevného vedení a celkově špatných rozhodnutí, nelze opomenout, že `ndrangheta se systematicky sama zasloužila o to, že v současné době disponuje takovou mocí, vlivem a silou. Zřejmě jejím nejzásadnějším krokem byla její úspěšná internacionalizace.

Internationalizací je míněna schopnost úspěšně propojit v podstatě všechny velké celosvětové trhy s drogami, které se podřizují velení `ndranghety. `Ndrangheta se za dobu své existence dokázala z Kalábrie rozšířit do Spojených států, Jižní Ameriky a Kanady, do Evropy i Austrálie a vytvořila tak operativní síť a organizační struktury obdobně, jako fungují v původním kalábrijském regionu. Provedení této internacionalizace nemá obdoby. Zvláště pokud přihlédneme k faktu, že vše se stalo nenápadně, aniž by to veřejnost zaznamenala.⁵⁴

Je jasné, že v Kalábrii je hlavní centrum veškerých operací. Avšak samotná organizace `ndranghety je na takové úrovni, že již i ona sama počítá jako své lokální buňky svá uskupení všude v zahraničí a v jiných italských regionech. O jejich kontaktech s jihoamerickými kartely již byla řeč. O Spojených státech amerických se asi netřeba zmiňovat. Tento největší světový drogový trh je jedním ze základních finančních příjmů `ndranghety.⁵⁵

Velice důležitý faktor v rozšíření po celém světě sehrála migrace z Kalábrie do celého světa především před 1. světovou válkou a poté v 50. a 60. letech minulého století. V roce 2014 žilo mimo Kalábrii na 375 tisíc Kalábrijců. Tuto skutečnost dokázala `ndrangheta využít a udělat z ní svou výhodu. Ve všech lokacích, kam Kalábrijci emigrovali, lze dnes vystopovat velice silné základy `ndranghety a zločinné činnosti obecně.⁵⁶

⁵⁴ Forgione. Str. 36

⁵⁵ Sergi, Anna; Lavorgna, Anita. Str. 53

⁵⁶ Ibid. Str. 55

3.4.1 Severní Itálie

Zvyklosti `ndranghety jsou dané: pro založení takzvané locale, tedy buňky této organizace kdekoliv po světě, je zapotřebí alespoň 49 jejích členů, kteří aktivně působí v daném prostředí. Na základě vyšetřování z roku 2010, které bylo nazvané Operace Perseus, bylo zjištěno, že v severní Itálii dnes působí přibližně 50 lokálních buněk, což znamená zhruba 2.450 členů kalábrijské mafie, kteří jsou v této části Apeninského poloostrova zodpovědní za organizování a páchání trestné činnosti.⁵⁷

Vzhledem k faktu, že Kalábrie je jednoznačně nejchudší italský region, mnoho obyvatel se rozhodlo hledat lepší životní podmínky v jiných částech světa, ale i v severních italských regionech. Ať již byli ve snaze zlepšit životní podmínky úspěšní nebo ne, obecně je patrné, že tento fakt pomohl zároveň vytvořit spojení buněk po celé Evropě s Kalábrií.⁵⁸

Přítomnost `ndranghety je známá především v regionech Piemont a v Lombardii, ale působí i v regionech jako Ligurie, Emilia Romagna, Lazio, nebo Veneto. Zvýšená působnost v Lombardii a Piemontu je zapříčiněná především tím, že Turín a Milán, což jsou největší města těchto regionů, jsou ekonomickými centry celé Itálie, kde se dají nejlépe ovládat finanční toky.⁵⁹

3.4.2 Evropa

Jedním z největších důkazů, že tato mafie dnes nezná hranic, je masakr v německém Duisburgu v srpnu roku 2007. Již od roku 1991 vedly válku dva soupeřící klany z oblasti nedaleko vesnice San Luca. Klan Strangio-Nirta byl ve válce proti klanu Pelle-Vottari-Romeo.⁶⁰

V celé historii všech italských mafií se vyřizování účtů v rámci nějaké války odehrávalo výhradně na daném území. Tato událost vše naprosto změnila. V onen den bylo nalezeno šest mrtvých Italů před italskou restaurací v Duisburgu. Všichni mrtví byli členové rodiny Romeo. Kromě obrovské tragédie, kterou tato událost bezesporu je, se stala i důkazem o tom, že

⁵⁷ Dickie. *Mafia Republic*. Str. 452

⁵⁸ Sergi, Anna; Lavorgna, Anita. Str. 33

⁵⁹ Ibid. Str. 38

⁶⁰ Forgione. Str. 9

`ndrangheta v Evropě operuje, ale má i v Německu základnu natolik zakořeněnou a početnou, že se na německé území přenesla samotná mafiánská válka.⁶¹

3.4.3 Jižní Amerika

Kromě Evropy, která pro Kalábrijce samozřejmě byla a je nejvyhledávanější destinací pro emigraci vzhledem ke geografické poloze, je Jižní Amerika místem, kam se soustředí snahy o emigraci. Argentina je dokonce zemí s největším počtem italských a kalábrijských emigrantů na světě.⁶²

Jižní Ameriku zde zdůrazňují záměrně. Státy Jižní Ameriky, především pak Kolumbie, jsou největšími producenty kokainu na světě.⁶³ Rozsáhlá síť buněk `ndranghety se v tomto regionu zapříčinila o to, že `ndrangheta odebírá drogu ihned a přímo od jejích výrobců a má poté na starosti její distribuci, což je pro ni mnohem snazší, protože `ndriny působí na všech hlavních drogových trzích.⁶⁴

3.4.4 Austrálie a Kanada

Austrálie je na druhém místě, co se týče počtu kalábrijských emigrantů. Kanada na třetím.⁶⁵ Kanada byla vybrána pro kalábrijskou emigraci záměrně. V 50. letech členové Cosa Nostry ve Spojených státech (původem z Kalábrie) věděli, že rozšířit italskou komunitu a enklávu v Kanadě by bylo výhodné. Proto má `ndrangheta mnohem více členů v Kanadě, než v USA. Zároveň je v těchto dvou zemích kontrolní orgán, který jediný má moc prověřovat a hlídat práci „Zločinu“, který sídlí v Kalábrii, což jen dokazuje, jaká důležitost je těmto dvěma zemím přikládána.⁶⁶

Podstatný faktor není jen počet přistěhovalců žijících v těchto zemích, ale také strategická poloha obou států. Jak Kanada, tak Austrálie mají přístup k oceánům a lodní doprava je jedním

⁶¹ Dickie. 2013. *Mafia Republic*. Londýn: Str. 457

⁶² Sergi; Lavorgna. Str. 55

⁶³ „Colombia cocaine production acreage at record level, BBC, <https://www.bbc.com/news/world-latin-america-45578492> (staženo 12.3.2019)

⁶⁴ Forgione. Str. 191

⁶⁵ Sergi; Lavorgna. Str. 63

⁶⁶ Ibid. 64

z nejzákladnějších způsobů dopravy. Pro ovládnání drogového trhu jsou tyto státy naprosto klíčové.⁶⁷

3.5 Sicilská ztráta důvěryhodnosti

Dalším důvodem je změna dodávaného zboží. Zatímco v 70. a 80 letech minulého století byl hlavním artiklem, na který se mafie soustředily, heroin⁶⁸, v devadesátých letech a na přelomu tisíciletí se hlavním zdrojem zisků veškerých zločineckých organizací stal kokain.⁶⁹

Kokain je na rozdíl od heroinu pro uživatele mnohem méně vysilující droga (alespoň v krátkodobém měřítku), která může být konzumována bez užití jehly a je také díky tomuto faktu mnohem více společensky tolerována. Zároveň se ve společnosti rozšířil mylný názor, že na něm člověk nemůže být žádným způsobem závislý. Všechny tyto aspekty způsobily, že organizace páchající trestnou činností získaly nový, velký zisk příjmů.⁷⁰

Právě na přelomu 80. a 90. let, kdy začala masová éra kokainu, se hlavním evropským dodavatelem této drogy stále více stávala `ndrangheta a pokud bychom hledali pravděpodobně ten úplně nevýznamnější důvod, který zapříčinil fakt, že `ndrangheta je dnes nejbohatší a nejmocnější italskou mafií, pak je to, vedle jejího rozšíření po celém světě, právě kokain.⁷¹

Zde je důležité uvést, že v oblasti nejrozšířenějších nelegálních drog v Evropě je dnes kokain na druhém místě. Na prvním místě je marihuana. Kokain se nestal nejrozšířenější ilegální drogou, ale jeho nárůst spotřeby je za posledních 30 let skokový, přičemž v rozšíření předběhl již výše zmiňovaný heroin.⁷²

V této souvislosti je nutné zmínit skutečnost, že Cosa Nostra se taktéž, stejně jako `ndrangheta, snažila pašovat kokain přímo od distributorů, tedy od kartelů z Jižní Ameriky. A protože v počátcích těchto spoluprací bylo potřeba vybudovat důvěru, byla Cosa Nostra od počátku v nevýhodě. Kokain se stával nejvýhodnějším nelegálním přepravním artiklem pro evropský

⁶⁷ Ibid. 66

⁶⁸ Arlacchi. Str. 185

⁶⁹ Forgione. Str. 190

⁷⁰ Dickie. *Mafia Republic*. Str. 448

⁷¹ Ibid. 449

⁷² „Le rotte della cocaina. Il traffico internazionale e il porto di Gioia Tauro“, Open Calabria, <http://www.opencalabria.com/le-rotte-della-cocaina-il-traffico-internazionale-e-il-porto-di-gioia-tauro> (staženo 28.3.2019)

region číslo jedna právě v období, kdy Cosa Nostra spíše než na drogové obchody, myslela na to, jak uštvřit italskému státu další úder. Byla to právě ztráta důvěry a strach z odhalení, který zapříčinil příklon drogových kartelů z Jižní Ameriky na stranu `ndranghety.⁷³

Dva příklady pro ilustraci. V lednu roku 1988 byla v sicilském přístavu Trapani zadržena loď plující z Panamy, která pašovala 596 kilogramů nejčistšího kokainu, který, jak se později ukázalo, pocházel z Kolumbie. Cosa Nostra se v této době snažila udělat ze Sicílie hlavní drogový přístav Evropy, avšak odhalení této dodávky tuto snahu razantně zpomalilo.⁷⁴

V roce 1994 byl u Turína vypátrán a objeven kontejner s 5,5 tunami kokainu z Kolumbie. Mafiáni stojící za touto dodávkou byli titíž, kteří o desetiletí dříve stáli za dodávkami heroinu pro Cosa Nostru. Kokain se však pašoval již v době, kdy zájem veřejnosti a kriminalistů o Cosa Nostru vrcholil.⁷⁵

Tato událost ovlivnila důvěru jihoamerických kartelů v organizaci a schopnosti Cosa Nostry. Když se k tomu přidala otevřená válka Salvatora Riiny proti italskému státu, vraždy Giovanni Falconeho a Paola Borsellina, následná nejasná situace okolo velení celé organizace po Riinově zatčení a celkový negativní zájem veřejnosti o Cosa Nostru, který se zvedl nejen na Sicílii, rozhodli se kartely pro úplně jinou organizaci na Apeninském poloostrově, pro `ndranghetu. `Ndrangheta tak využila možná největší příležitost, kterou mezinárodní organizovaný zločin nabídl ve svých dějinách. Minimálně co se týče otázky financí⁷⁶

Nutno dodat, že tak mocná organizace, jakou Cosa Nostra bezesporu je, se po letech znovu zorganizovala, přeskupila, upevnila. Než k tomu však došlo, již bylo mocenské vakuum, zapříčiněné vnitřními problémy Cosa Nostry, jak je popsáno výše, zaplněno právě kalábrijskou `ndranghetou. Definitivní rozkol nastal v roce 2002.

3.6 Přístav Gioia Tauro

⁷³ Forgione. Str. 190

⁷⁴ Dickie. *Mafia Republic*. Str. 449

⁷⁵ Ibid. Str. 450

⁷⁶ Ibid. Str. 450

Gioia Tauro je kalábrijské přístavní město při pobřeží Tyrhénského moře. Z pohledu `ndranghety je hodnotný přístav, který nese stejný název jako město samotné. Tento přístav byl otevřen v roce 1992, přičemž jeho návrh a architektonické podklady byly připraveny již v 60. letech.

Tato prodleva spočívá především v tom, že již na samotnou stavbu se napojila `ndrangheta, proto veškeré finanční zdroje od italské vlády pro dostavbu přístavu neskončily tam, kde měly, ale okamžitě se jich zmocnila `ndrangheta. Vzhledem k dlouhodobému napojení struktur `ndranghety nejen na samotnou stavbu přístavu, ale především na hlavní činovníky města, lze s nadsázkou říct, že přístav v podstatě vlastní a pro své potřeby využívá `ndrangheta.⁷⁷

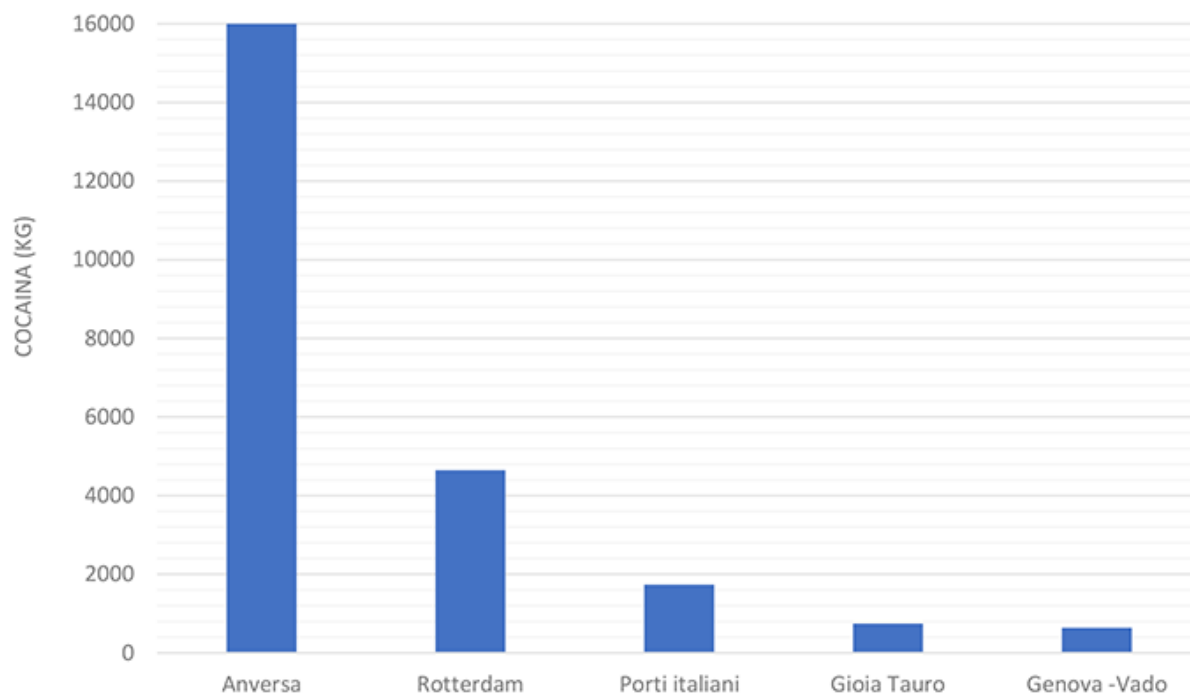
Není náhoda, že přístav Gioia Tauro dostavěli ve výše zmíněném roce 1992, protože mafie nutně potřebovala moderní a velký přístav, který by byl schopen zvládnout vzestup nelegálního kokainového byznysu. Od té doby se tu v podstatě nestal žádný kriminální čin ve smyslu vyřizování účtů mezi jednotlivými mafiány. To je jeden z hlavních důkazů, že území přístavu je samotnou `ndranghetou považováno za nedotknutelné a je třeba jej nejenom chránit, ale především na něj žádným způsobem neupozorňovat.⁷⁸

A znovu je nutné zmínit širší kontext. Přístav Gioia Tauro zde uvádím záměrně proto, že je důležitou ukázkou vlivu a moci `ndranghety, která ve svém regionu v podstatě využívá přístav především ke svým účelům. Nicméně statistické přehledy, které ukazují veřejně dostupné materiály, dokládají, že pokud se zaměříme na kokain, tak nejvíce ho bylo zabaveno (v rámci Evropy) v evropském přístavu Antverpy. V Antverpách bylo v roce 2015 zabaveno 16 tun kokainu. Následuje Rotterdam, kde bylo zabaveno něco málo přes 4 tuny této drogy. Třetí jsou italské přístavy (bez Gioia Tauro) s cca. 2 tunami. A na čtvrtém místě je již Gioia Tauro, kde bylo zabaveno 400 kilogramů kokainu.

⁷⁷ Forgione. Str. 72

⁷⁸ Ibid. 79

Figura 2 Cocaina sequestrata in alcuni porti nel 2015
(kg)

Fonte: EMCDDA, statista.com, DCSA Relazione 2015.

Zabavený kokain samozřejmě indikuje, kolik ho za rok zhruba projde daným přístavem. Nicméně v Gioia Tauro se dá očekávat, že kokainu, který přístavem projde bez povšimnutí, bude daleko více. Stejně tak je velice zajímavé, že jak Antverpy, nebo Rotterdam jsou obrovské přístavy, které jsou zároveň v bohatých regionech a ve velkých městech. Gioia Tauro nic z toho nesplňuje. Rotterdam je co do nejvyužívanějších přístavů největší a následován je Antverpami. Přístav Gioia Tauro byl za rok 2017 až na 13. místě.⁷⁹

⁷⁹ „Portgraphic: Top 15 european container ports in 2015“, PortEconomics, <https://www.porteconomics.eu/2016/02/23/portgraphic-top-15-european-container-ports-in-2015/> (staženo 28.3.2019)

Závěr

Ve své práci jsem se pokoušel nalézt hlavní a největší rozdíly ve formální organizovanosti kriminálních struktur Cosa Nostra a `ndrangheta. Zároveň jsem se snažil rozklíčovat důvody, které vedly k tomu, že se `ndrangheta právě v tomto období stala nejvýznamnější italskou mafií právě místo sicilské Cosa Nostry.

Závěr mé práce potvrzuje hypotézu, že za nynějším postavením `ndranghety stojí příliš vysoké sebevědomí konkurenční mafie. Prvotní příčinou celé této změny je dle mé práce snaha Cosa Nostry jít do války proti samotnému vládnímu aparátu Itálie. Toto rozhodnutí zapříčinilo, že snaha o potlačení mafie na Sicílii vzrostla a odpor samotných občanů, nejen na Sicílii, ale v celé Itálii, začal sílit. Cosa Nostra již nebyla ve stínu a na začátku 90. let se podařilo ochromit její vedení zatčením jejího bosse Salvatora Rinny.

Z historického hlediska lze tvrdit, že úplný prvopočátek obou struktur nemůže být odlišnější. Cosa Nostra na Sicílii vznikla vybíráním výpalného okolo výnosné a bohaté a úrodné půdy. Oproti tomu `ndrangheta váže svůj vznik k vězeňským systémům v Kalábrii. V těchto vězeních se toto zločinné uskupení zformovalo a po propuštění začali jednotliví mafiáni spolupracovat i na svobodě.

Pokud se podíváme na formální uspořádání, tak `ndrangheta, na rozdíl od Cosa Nostry, zvolila z dlouhodobého hlediska mnohem výhodnější systém, který je více založen na síle rodinných pout. To zapříčiňuje, že `ndrangheta má daleko menší počet osob, kteří se rozhodnou spolupracovat s kriminalisty a policejními orgány.

Také uskupení do takzvaných `ndrin, což jsou jednotlivé `ndranghetistické klany, které obhospodařují vždy přesně dané území, je velmi účinné proti jakýmkoliv snahám potřít organizovaný zločin. Velice často se totiž povede zasáhnout pouze jednu `ndrinu, a tudíž jen jedno dané území. Protože jsou území jasně vymezená, činnost této `ndriny na daném území poté prozatímně převezme jiná `ndrina.

Hlavní důvody současného stavu na poli italského organizovaného zločinu je však třeba hledat až v posledních cca. 40 letech. V rámci tohoto období lze nalézt obě popisované struktury na vrcholu své moci. Cosa Nostru v 80. letech a `ndranghetu především pak v novém tisíciletí.

Cosa Nostra se na vrcholu své existence rozhodla, že je natolik silná, že bude schopná soupeřit s Itálií a s její vládou. Její činnost se v té době, kromě tradičních kriminálních činů jako pašování drog, soustředila také na atentáty proti významným vládním činitelům. Tato taktika s sebou zákonitě přinesla nejen zvýšený zájem kriminalistů a policejních vyšetřovatelů, ale především i velký odpor veřejnosti, který se stupňoval a na začátku 90. let vyvrcholil po atentátech na soudce Falconeho a Borsellina.

Tento tlak poprvé v historii postavil Cosa Nostru do role hlavního nepřítele na Sicílii. Tato skutečnost vedla nejen k tomu, že se činnost mafie stala daleko více probíranou záležitostí na veřejnosti, ale tehdejší boss Salvatore Riina byl zatčen a bylo nejasné, kdo po něm převezme vedení. Zároveň tlak ze strany veřejnosti vedl ke ztenčení finančních příjmů pro celou organizaci.

`Ndrangheta tohoto období využila. Díky historicky silné emigraci Kalábrijců měla již. početné enklávy po celém světě. Tato provázanost `ndranghetistických klanů velice napomohla tomu, že `ndrangheta ovládla obchod s kokainem, což byla ilegální látka, která se stala hlavním artiklem italských mafií namísto heroínu.

Tato změna se udála na přelomu 80. a 90. let, tedy v době, kdy zájem celé Itálie o Cosa Nostru vrcholil. Díky tomu se jihoamerické kartely, hlavní dovozce kokainu do celého světa, přiklonily k variantě, že budou spolupracovat primárně s `ndranghetou, protože Cosa Nostra byla tehdy organizačně na velice nízké úrovni a nebyla schopna kokain bez problémů distribuovat ani na Sicílii, ani v Itálii, natož ve světě.

Tato skutečnost mi v kontextu mé práce poskytla jednu z hlavních odpovědí a vodítek pro mou hypotézu. Od začátku práce jsem se snažil získat případné potvrzení a odpověď na svou hypotézu, jestli za změnami v mocenském postavení obou organizací nenesou odpovědnost sama Cosa Nostra svými chybnými strategiemi a rozhodnutími. `Ndrangheta se v rámci této hypotézy na změnách aktivně nepodílela a jen následně využila nabízené příležitosti.

Protože se v té době díky celosvětovému trendu stávala pro kriminální organizace daleko lákavější možnost pašování kokainu namísto heroinu a protože jihoamerické kartely potřebovaly spolehlivého partnera na evropském kontinentě, který by odpovědně zvládl složitou logistiku i distribuci, `ndrangheta ovládla situaci. Cosa Nostra toho nebyla v oné době, kvůli vlastním chybným rozhodnutím, schopná, a tak toto místo vyplnila `ndrangheta.

`Ndrangheta mocenské vakuum zvládla vyplnit nejenom v Itálii. Její buňky byly již schopné aktivně fungovat na různých kontinentech a zároveň byly schopné převzít do své režie pašování kokainu na všech hlavních světových trzích, což mělo za následek utužení vztahů mezi `ndranghetou a kartely.

Všechny podmínky a důvody, ať již historické, sociální, ekonomické nebo organizační jistě napomohly faktu, že v současné chvíli je nejmocnější italskou mafií `ndrangheta, ale teprve vlastní chybná rozhodnutí Cosa Nostry a dobové změny ve světovém obchodu s drogami (příležitost v podobě pašování kokainu) jsou hlavními příčinami této změny. Obě příčiny jsou rovněž těsně časově provázané, což napomohlo rozmachu `ndranghety.

Aktivita Cosa Nostry jsou ve srovnání s minulostí minimální. A pokud se Cosa Nostra pokouší o návrat a snaží se podílet na obchodu s drogami, především o pašování kokainu, musí se obracet přímo na mafiány z `ndranghety, což podle mého názoru nejlépe ilustruje nejen změny, které se udály, ale i současné odlišné rozložení sil.

Summary

In my thesis I have tried to find the main reasons in formal organization of the criminal structures, Cosa Nostra and `ndrangheta. Also I have tried to answer the question, why `ndrangheta becomes to most powerful Italian mafia instead of Cosa Nostra.

Summary of my thesis proves that behind the current influence of `ndrangheta is the high confidence of Cosa Nostra. First cause of the whole change is the willness of Cosa Nostra to fight with the Italian state. This decision caused that the will to fight against sicilian mafia raised but not only in Sicilia but in the whole Italy. Cosa Nostra was not in the shadows anymore a in the early 90's police managed to arrest their main boss, Salvatore Riina.

From the historical point of view we can say that the born of both structures cannot be more different. Cosa Nostra was borned on Sicily by collecting the protection rackets on the rich soil of Sicily. `Ndrangheta instead of that was starting in the jail system in Calabria. In those jails was this criminal organization formed and the members started to cooperate after the release.

When we focus on the formal organization, `ndrangheta has chosen more useful system for the long-term function of the organization, system that stands on the power of the family relations. This cause that `ndrangheta has much less people that decide to cooperate with the state. Also the organization to a `ndrins, which are the clans of the `ndrangheta are always taking care only about one territory. When the state managed to arrest this `ndrine her place usually quickly took over another one.

The main reasons of the current situation in the Italian organized crime are necessary to seek in the last 40 years. In this era we could find both, `ndrangheta and Cosa Nostra, at the peak of their power. Cosa Nostra had it in the 80's and `Ndrangheta mainly in the new century.

When Cosa Nostra was at her peak she decided to fight with the Italian state. Her activity at the time was not only the drug smuggling, but she focused also on the assassinations of the state's representatives. This strategy brings logically not only the higher interest of the investigators but also the resistance of the public. This resistance was growing and culminated after the assassinations of judges Falcone and Borsellino.

`Ndrangheta used that period. Thanks to the historical emigration of the Calabrian people, `ndrangheta already has numerous enclaves around the world. These connections between the parts of the world was really helpful of taking control over the cocaine business. At that time cocaine has substituted heroin as the new article of the Italian mafias.

This drug change has happened between 80's and 90's, which was the time when the whole Italy united to fight against Cosa Nostra. Thanks to this fact the main importer, south American cartels decided to use primarily `Ndrangheta as the main partner for this business. Cosa Nostra was under constant public pressure and she was not able to distribute the cocaine neither in Sicily, nor in Italy, let alone in the world.

`Ndrangheta on the other side has made it. And not only in Italy, because as I mentioned above, her `ndrinas were able actively cooperate almost on every continents. This helped to control all the important world markets of cocaine.

This fact was in the end the most important answer for my question before I started to write this thesis. From the beginning I was trying to find the answer for the question, if Cosa Nostra was not actually the reason because of her decisions why she lost her power. According to this hypothesis `ndrangheta did not do anything in the beggining of those changes. And my researched has proved this hypothesis.

All those historical, organizational or strategical reasons were behind the fact that nowadays is the activity of the Cosa Nostra really minimal compared to the activity that she used to have. And all the actions when it comes to smuggling and other criminal activities are firstly consulted with the `Ndrangheta. I think it best illustrates both the change that took place and the current distribution of forces.

Použitá literatura

Knihy:

Arlacchi, Pino., *Italská mafie a její podnikání* (Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury, 2002)

Arlacchi Pino., *La mafia imprenditrice* (Bologna: Mulino, 1983)

Bosworth, R. J. B., *Mussolini's Italy* (London: Penguin Books, 2006)

Cawthorne, Nigel., *Historie Mafie*. (Praha: Dobrovský, 2016)

Dickie, John., *Cosa Nostra*. (London: Hodder, 2007)

Dickie, John., *Mafia Republic*. (London: Sceptre, 2013)

Dickie, John., *Pokrevní bratrstvo*. (Praha: Fortuna Libri, 2012)

Forgione, Francesco., *'Ndrangheta – nejmocnější mafie světa*. (Praha: Paseka, 2010)

Lupo, Salvatore., *Dejiny Mafie od jej vzniku po súčasnosť*. (Bratislava: Kalligram, 2002)

Reynolds, John Lawrence., *Historie tajných spolků, organizací a sekt*. (Praha: Brána, 2008)

Sergi, Anna a Lavorgna, Anita., *'Ndrangheta – The global dimensions of the most powerful Italian mafia*. (London: Palgrave Macmillan, 2016)

Smith, D. Mack., *Cavour and Garibaldi 1860*. (Cambridge: Cambridge University Press, 1985)

Stajano, Corrado., *Mafia – L'atto d'accusa dei giudici di Palermo*. (Roma: Editori Riuniti, 1986)

Internetové zdroje:

„Colombia cocaine production acreage at record level, BBC,
<https://www.bbc.com/news/world-latin-america-45578492> (staženo 12.3.2019)

„Le rotte della cocaina. Il traffico internazionale e il porto di Gioia Tauro“, Open Calabria,
<http://www.opencalabria.com/le-rotte-della-cocaina-il-traffico-internazionale-e-il-porto-di-gioia-tauro> (staženo 28.3.2019)

„Maxi blitz contro la 'ndrangheta: 304 persone arrestate in tutta Italia“, Corriere della Sera,
https://www.corriere.it/cronache/10_luglio_13/blitz-ndrangheta_3e7b9102-8e3e-11df-864f-00144f02aabe.shtml (staženo 29.3.2019)

„Portgraphic: Top 15 european container ports in 2015“, PortEconomics,
<https://www.porteconomics.eu/2016/02/23/portgraphic-top-15-european-container-ports-in-2015/> (staženo 28.3.2019)

„Quanti sono e come vivono i collaboratori di giustizia“, Famiglia Cristiana,
<http://www.famigliacristiana.it/articolo/quant-sono-e-come-vivono-i-collaboratori-di-giustizia.aspx> (staženo 22.3.2019)

TEZE BAKALÁŘSKÉ PRÁCE	
Jméno:	Jan Denmark
E-mail:	denemark.honza@gmail.com
Studijní obor:	Mezinárodní teritoriální studia
Semestr a školní rok zahájení práce:	zimní, 2017/2018
Semestr a školní rok ukončení práce:	letní, 2018/2019
Vedoucí bakalářského semináře:	PhDr. Marek Pečenka
Vedoucí práce:	PhDr. Martin Mejstřík
Název práce:	Porovnávání zločineckých organizací Cosa Nostra a `Ndrangheta
Charakteristika tématu práce (max. 10 řádek):	Na konci minulého století se v rámci italských kriminálních organizací odehrála kompletní změna mocenského postavení. Díky několika faktorům se `Ndrangheta stala nejmocnější mafiánskou strukturou na Apeninském poloostrově namísto Cosa Nostry. Vzhledem k tomu, že takováto událost v minulosti nemá obdoby, rozhodl jsem se pro hledání těch nejzásadnějších rozdílů, ať už jde o rozdíly historické, organizační, nebo geografické, které za touto změnou stojí.
Zdůvodnění úprav a změn tématu od zadání projektu do odevzdání práce (max. 10 řádek):	První idea byla pouhé porovnání těchto organizací, především na jejich historických základech. V průběhu práce jsem však přidal i použití a zařazení těchto historických rozdílů do období konce minulého století, především pak začátku 90. let, kdy se měnilo mocenské rozdělení pozic. Toto období se poté stalo druhou částí mé práce.
Struktura práce (hlavní kapitoly obsahu):	Práce je rozdělena do dvou hlavních částí. První část se dívá na historické počátky obou organizací a také na jejich organizaci a hierarchii. Bylo důležité těmito tématy začít, protože se všechny poté promítly do druhé části mé bakalářské práce. V druhé části se věnuji období posledních 30 let, přičemž důraz je kladen především na konec 20. století. Zde za pomoci faktů a poznatků z první části objasňuji, co stálo za tím, že `Ndrangheta vystřídala Cosa Nostru na pozici nejmocnější italské mafie.
Prameny a literatura (výběrová bibliografie, max. 30 hlavních titulů):	Arlacchi, Pino., Italská mafie a její podnikání (Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury, 2002) Arlacchi Pino., La mafia imprenditrice (Bologna: Mulino, 1983) Bosworth, R. J. B., Mussolini's Italy (London: Penguin Books, 2006) Cawthorne, Nigel., Historie Mafie. (Praha: Dobrovský, 2016) Dickie, John., Cosa Nostra. (London: Hodder, 2007) Dickie, John., Mafia Republic. (London: Sceptre, 2013) Dickie, John., Pokrevní bratrstvo. (Praha: Fortuna Libri, 2012) Forgione, Francesco., `Ndrangheta – nejmocnější mafie světa. (Praha: Paseka, 2010) Lupo, Salvatore., Dejiny Mafie od jej vzniku po současnosť. (Bratislava: Kalligram, 2002) Reynolds, John Lawrence., Historie tajných spolků, organizací a sekt. (Praha: Brána, 2008)

Sergi, Anna a Lavorgna, Anita., 'Ndrangheta – The global dimensions of the most powerful Italian mafia. (London: Palgrave Macmillan, 2016)

Smith, D. Mack., Cavour and Garibaldi 1860. (Cambridge: Cambridge University Press, 1985)

Stajano, Corrado., Mafia – L'atto d'accusa dei giudici di Palermo. (Roma: Editori Riuniti, 1986)

Internetové zdroje:

„Colombia cocaine production acreage at record level, BBC, <https://www.bbc.com/news/world-latin-america-45578492> (staženo 12.3.2019)

„Le rotte della cocaina. Il traffico internazionale e il porto di Gioia Tauro“, Open Calabria, <http://www.opencalabria.com/le-rotte-della-cocaina-il-traffico-internazionale-e-il-porto-di-gioia-tauro> (staženo 28.3.2019)

„Maxi blitz contro la 'ndrangheta: 304 persone arrestate in tutta Italia“, Corriere della Sera, https://www.corriere.it/cronache/10_luglio_13/blitz-ndrangheta_3e7b9102-8e3e-11df-864f-00144f02aabe.shtml (staženo 29.3.2019)

„Portgraphic: Top 15 european container ports in 2015“, PortEconomics, <https://www.porteconomics.eu/2016/02/23/portgraphic-top-15-european-container-ports-in-2015/> (staženo 28.3.2019)

„Quanti sono e come vivono i collaboratori di giustizia“, Famiglia Cristiana, <http://www.famigliacristiana.it/articolo/quant-sono-e-come-vivono-i-collaboratori-di-justizia.aspx> (staženo 22.3.2019)

Podpis studenta a datum

Schváleno	Datum	Podpis
Vedoucí práce		
Vedoucí bakalářského semináře		
Garant oboru		